

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (HE 90/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 11/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 3, 7, 11, 13, 20, 32, 38, 49—51, 53—56, 58, 60—62, 64, 65, 67, 68 a ja 69 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 11, 49—51 ja 68 a § laissa 208/2018, 20 § laissa 354/2021, 64 § osaksi laissa 95/2019 ja 69 § laissa 1017/2018, sekä
lisätään lakiin uusi 28 a ja 69 a § seuraavasti:

3 §

Euroopan unionin lainsäädäntöön liittyviä määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *neuvoston LIS-asetuksella* laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2008;

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

2) *komission LIS-asetuksella* laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2008 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission asetusta (EY) N:o 1010/2009;

3) *neuvoston valvonta-asetuksella* unionin valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1224/2009;

4) *komission valvonta-asetuksella* yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 404/2011;

5) *Euroopan parlamentin ja neuvoston teknisellä asetuksella* kalavarojen säilyttämisestä ja meriekosysteemien suojelemisesta teknisten toimenpiteiden avulla, neuvoston asetusten (EY) N:o 1967/2006, (EY) N:o 1224/2009 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 ja (EU) 2019/1022 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 894/97, (EY) N:o 850/98, (EY) N:o 2549/2000, (EY) N:o 254/2002, (EY) N:o 812/2004 ja (EY) N:o 2187/2005 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/1241;

6) *Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevalla asetuksella* Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2187/2005 muuttamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1098/2007 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/1139;

7) *kalatalousalan tietojenkeruuasetuksella* kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista unionin puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 199/2008 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/1004;

8) *Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksella* kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1379/2013;

9) *Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevalla tilastoasetuksella* Koillis-Atlantilla kalastavien jäsenvaltioiden nimellissaaliiden määriä koskevien tilastojen toimittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 218/2009.

7 §

Ruokavirasto, aluehallintovirastot ja kunnalliset elintarvikevalvontaviranomaiset

Ruokaviraston, aluehallintoviraston ja kunnallisten elintarvikevalvontaviranomaisten kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyttä ja kuluttajille annettavia tietoja koskevasta valvonnas-

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

ta säädetään elintarvikelaissa (297/2021). Jäljitettävyydestä ja kuluttajille annettavista tiedoista säädetään neuvoston valvonta-asetuksessa ja komission valvonta-asetuksessa.

11 §

Valvontatehtävät

Valvontaviranomaisen on ilman aiheetonta viivästystä ilmoitettava Ruokavirastolle virkamiestensä havaitsemista tai valvontaviranomaisen muutoin tietoonsa saamista epäillyistä rikkomuksista ja epäillyistä vakavista rikkomuksista. Valvontaviranomaisen tulee saattaa rikkomus-epäily ilman aiheetonta viivästystä tiedoksi epäilyn kohteena olevalle toimijalle. Ilmoituksen sisällöstä ja ilmoituksen tekemistä koskevista menettelyistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Sen lisäksi, mitä 5—8 §:ssä tarkoitettujen valvontaviranomaisten ja valvontaa suorittavien virkamiesten tehtävistä ja valtuuksista säädetään tässä laissa, valvontatehtäviä hoitavien tehtävistä ja valtuuksista säädetään neuvoston valvonta-asetuksen 74 artiklassa, komission valvonta-asetuksen 97—113 artiklassa ja neuvoston LIS-asetuksen 9—17 artiklassa.

13 §

Kalastuslupan tilapäinen peruuttaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja Rajavartiolaitoksella on oikeus peruuttaa toimijalle myönnetty kalastuslupa tilapäisesti, jos on perusteltua syytä epäillä, että toimija on syylistynyt 7 luvussa tarkoitettuun vakavaan rikkomukseen ja että hän jatkaa lain vastaista toimintaansa. Päätös on voimassa, kunnes Ruokavirasto on käsitellyt asian tai samaa tekoa koskeva rikosoikeudellinen rangaistus on määrätty tai tuomittu, kuitenkin enintään 60 päivää sen antamisesta. Päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei olisi lainvoimainen, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

4 luku

Toimijoiden velvollisuuksista

20 §

Ilmoituksia vastaanottava viranomainen, määräajan laskeminen ja tarkemmat määräykset

Neuvoston valvonta-asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettu kalastuspäiväkirja, 21 ja 22 artiklassa tarkoitettu jälleenlaivausilmoitus, 23 ja 24 artiklassa tarkoitettu purkamisilmoitus, 28 artiklassa tarkoitettu pyyntiponnistusilmoitus, 62—64 artiklassa tarkoitettu myynti-ilmoitus, 66 ja 67 artiklassa tarkoitettu haltuunottoilmoitus ja 68 artiklassa tarkoitettu kuljetusasiakirja toimitetaan Suomessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Neuvoston valvonta-asetuksen 17 artiklassa tarkoitettu ennakkoilmoitus ja tämän lain 20 a §:ssä tarkoitettu lohenkalastusta koskeva ennakkoilmoitus tehdään kalastuksenseurantakeskukselle.

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

Edellä 1 momentissa sekä 21—23 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on toimitettu määräajassa, jos ilmoitus on ennen määräajan päättymistä saapunut 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle tai se on ennen määräajan päättymistä annettu valvontaa suorittavalle virkamiehelle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa ankarampia säännöksiä Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 13 artiklassa tarkoitettun sallitun poikkeaman määrästä ja laskennasta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa mainituissa lainkohdissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

28 a §

Kuljetusasiakirja

Jos neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklassa tarkoitettu kalastustuote kuljetetaan saaliin kalastaneen lukuun, kuljetusasiakirja voidaan toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle neuvoston valvonta-asetuksen 23 tai 24 artiklan mukaisen purkamisilmoituksen tai 21 §:n mukaisen ilmoituksen yhteydessä. Jos kalastustuote kuljetetaan ostajan lukuun, kuljetusasiakirja voidaan toimittaa neuvoston valvonta-asetuksen 62—64 artiklassa tarkoitettun myynti-ilmoituksen yhteydessä. Kuljetusasiakirja voidaan toimittaa myös neuvoston valvonta-asetuksen 66 tai 67 artiklassa tarkoitettun haltuunottoilmoituksen yhteydessä. Kuljettaja vastaa tällöinkin siitä, että kuljetusasiakirja saapuu määräajassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Poiketen siitä, mitä neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklassa säädetään, kuljetettaessa Suomessa kokonaispituudeltaan enintään 12-metrisestä kalastusaluksesta kuljetusvälineeseen lastattuja saaliita tai tällaisista saaliista peräisin olevia kalastustuotteita enintään 20 kilometrin päähän purkamispaikasta, niiden mukana ei tarvitse olla neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklan mukaista kuljetusasiakirjaa eikä kuljetusasiakirjaa tarvitse toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

32 §

Myynti-ilmoitusrekisteri

Myynti-ilmoitusrekisteriin tallennetaan neuvoston valvonta-asetuksen 64, 66 ja 68 artiklan mukaiset tiedot. Rekisterissä olevia tietoja käytetään kalastuksen ja kalakaupan valvontaan, Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevassa lainsäädännössä säädetyn tiedonkeruovelvoitteen täyttämiseen ja tilastointia varten.

38 §

Yhteisrekisterinpitäjät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Rajavartiolaitos ja maa- ja metsätalousministeriö ovat 30—35 §:ssä tarkoitettujen rekisterien yhteisrekisterinpitäjiä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Tulli ja maa- ja metsätalousministeriö ovat 36 §:ssä tarkoitettun rekisterin yhteisrekisterinpitäjiä.

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

Maa- ja metsätalousministeriö käyttää rekistereitä yhteisen kalastuspolitiikan toimeenpanoon liittyvien raportointi- ja valvontavelvoitteiden täyttämiseen sekä ohjaa tietojärjestelmän kehittämistä, rekisterien ylläpitoa ja rekisterien pitoa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Rajavartiolaitos käyttävät rekistereitä hoitaessaan lakisääteisiä valvonta- ja raportointitehtäviään. Tulli käyttää 36 §:ssä tarkoitettua saalistodistusrekisteriä tehdessään kalastustuotteiden maahantuloa ja maastavientiä koskevia päätöksiä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii 30—36 §:ssä tarkoitettujen rekistereiden tietoaineiston yleisen tietosuoja-asetuksen 25 artiklassa tarkoitettua tietosuojasta, 32 artiklassa tarkoitettua käsittelyn turvallisuudesta, 35 artiklassa tarkoitettua tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista, 36 artiklassa tarkoitettua ennakko-kuulemisesta ja 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän ja tietoaineiston tietoturvallisuutta. Muut 1 momentissa mainitut yhteisrekisterinpitäjät vastaavat muista kuin edellä mainituista tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista 30—36 §:ssä tarkoitettuihin rekistereihin tallentamiensa tietojen osalta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tietosuoja-asetuksen 26 artiklan tarkoittama rekisteröidyn yhteyspiste.

49 §

Rikkomukset

Ruokavirasto määrää rikkomusmaksun sille, joka:

- 1) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 6 tai 7 artiklassa säädettyjä kalastusaluksen merkintöjä tai asiakirjoja koskevia säännöksiä;
- 2) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 8—16 tai 17 artiklassa säädettyjä kalastusalusten apuveneitä, kalastusaluksella käytettäviä pyydyksiä ja pyydyksiin kiinnitettäviä poijuja koskevia säännöksiä;
- 3) laiminlyö varmistaa komission valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädetyn mukaisesti, että aluksen satelliittipaikannuslaite on toimintakykyinen tai että sen toimintaa ei estetä;
- 4) komission valvonta-asetuksen 25 artiklan vastaisesti lähtee VMS-laitteen toimintahäiriön jälkeen satamasta ennen kuin lippuvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, poistaa VMS-laitteen ilman lippuvaltion toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää tai laiminlyö ilmoittaa mainitun artiklan 1 kohdan mukaisesti aluksen maantieteellisen sijainnin kalastuksen seurantakeskukseen;
- 5) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 14—16 tai 21—25 artiklan kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta tai purkuilmoitusta, Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 12 tai 13 artiklan kalastuspäiväkirjaa, komission valvonta-asetuksen 29—36, 38—42, 44, 47—55 tai 58 artiklan kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta, purkamista, purkuilmoitusta tai pyyntiponnistusilmoitusta koskevia säännöksiä;
- 6) laiminlyö toimittaa 21—23, 25 tai 26 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen määräajassa tai toimittaa puutteellisen ilmoituksen;
- 7) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 17 tai 18 artiklassa, Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 11 artiklassa tai tämän lain 20 a §:ssä säädetyn ennakoilmoituksen tekemisen, tekee puutteellisen ilmoituksen tai ei tee ilmoitusta määräajassa;
- 8) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädettyjä jälleenlaivaus-toimia koskevia säännöksiä;

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

9) laiminlyö noudattaa pyyntiponnistusta koskevia neuvoston valvonta-asetuksen 26—29 tai 30 artiklan säännöksiä;

10) kalastaa neuvoston valvonta-asetuksen 39 artiklassa säädetyn kiellon vastaisesti kalastusaluksella, jossa on aluksen kalastuslisenssissä vahvistetun tehon ylittävä moottori;

11) käyttää neuvoston valvonta-asetuksen 40 artiklan säännöksen vastaisesti uutta käyttömootoria, vaihdettua käyttömootoria tai teknisesti muokattua käyttömootoria, joka ei ole saanut asianomaisen jäsenvaltion virallista varmennusta;

12) purkaa saalista jäsenvaltion neuvoston valvonta-asetuksen 43 artiklan nojalla nimeämien satamien tai lähellä rannikkoa olevien nimettyjen paikkojen ulkopuolella;

13) säilyttää kalastusaluksella neuvoston valvonta-asetuksen 44 artiklan säännösten vastaisesti monivuotisissa suunnitelmissa tarkoitettujen pohjakalakantojen saaliita;

14) säilyttää neuvoston valvonta-asetuksen 47 artiklan säännösten vastaisesti pyydyksiä aluksella;

15) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 48 artiklassa säädettyjä kadonneen pyydyksen talteenottolaitteita, talteenottoa tai pyydyksen katoamista koskevia velvollisuuksia;

16) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 49 artiklassa säädettyjen lajikoostumusta tai kalastuspäiväkirjaan kirjaamista koskevien velvollisuuksien noudattamisen;

17) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 50 artiklassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta taikka mainituissa artiklassa säädettyä pyydysten säilytystä tai kauttakulkunopeutta koskevaa velvollisuutta;

18) pitää virkistyskalastuksesta peräisin olevia saaliita kaupan vastoin neuvoston valvonta-asetuksen 55 artiklan 2 kohdan säännöstä;

19) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 56 artiklassa säädettyjä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kaupan pitämistä koskevia velvollisuuksia;

20) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 58 artiklassa, komission valvonta-asetuksen 67 artiklassa tai Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 35 artiklassa säädettyjä kalatuotteiden jäljitettävyyttä, kuluttajille annettavia tietoja tai pakkausmerkintöjä koskevia velvollisuuksia;

21) laiminlyö ensiostajaksi rekisteröitymisen neuvoston valvonta-asetuksen 59 artiklan tai tämän lain 28 §:n mukaisesti;

22) asettaa myyntiin punnitsematonta kalaa neuvoston valvonta-asetuksen 60 tai 61 artiklan säännösten tai mainituissa artikloissa tarkoitettujen valvonta- tai pistokoesuunnitelmien säännösten vastaisesti;

23) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 69—72 tai 73 artiklan punnituksia koskevia säännöksiä;

24) laiminlyö täyttää ja toimittaa myynti-ilmoituksen neuvoston valvonta-asetuksen 62, 63 tai 64 artiklan säännösten tai tämän lain 20 §:n mukaisesti;

25) laiminlyö täyttää ja toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle asianmukaisesti neuvoston valvonta-asetuksen 66 tai 67 artiklassa tarkoitettua haltuunottoilmoitukset;

26) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklassa tai tämän lain 28 a §:ssä säädettyjä kuljetusasiakirjan täyttämistä tai toimivaltaiselle viranomaiselle toimittamista koskevia säännöksiä;

27) laiminlyö noudattaa viranomaisen suorittaman tarkastuksen yhteydessä neuvoston valvonta-asetuksen 75 artiklassa tai komission valvonta-asetuksen 113 tai 114 artiklassa toimijalle tai aluksen päällikölle säädettyjä velvollisuuksia;

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

28) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 4 artiklan 3 tai 4 kohdassa säädettyjä jälleenlaivauskieltoja;

29) purkaa tai jälleenlaivaa saalista muualla kuin neuvoston LIS-asetuksen 5 artiklan mukaisesti nimetyissä satamissa ja lähellä rantaa olevissa paikoissa;

30) toimittaa neuvoston LIS-asetuksen 6 artiklassa säädetyn ennakoilmoituksen säädetyn ajan jälkeen;

31) tulee satamaan tai aloittaa saaliin purkamisen vastoin neuvoston LIS-asetuksen 7 artiklassa säädettyä satamaantulolupaa tai purkulupaa;

32) laiminlyö toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle neuvoston LIS-asetuksen 8 artiklassa tarkoitetun purku- tai jälleenlaivausilmoituksen;

33) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 36 artiklan nojalla tehtyä kiireellistä toimenpidettä tai väliaikaista toimenpidettä koskevaa täytäntöönpanopäätöstä;

34) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 5 kohdan nojalla annetun satamaantuloluvan määräyksiä;

35) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 7 kohdan säännöstä miehistön vaihdosta;

36) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 38 artiklan 2—7 kohdassa säädettyä ostokieltoa, kalastusalueen kolmanteen maahan siirtymistä koskevaa kieltoa, vientikieltoa, kauppa-järjestelykieltoa tai yhteisten kalastustoimien harjoittamiskieltoa;

37) maahantuo Euroopan unionin alueelle kalataloustuotteita vastoin neuvoston LIS-asetuksen 12 artiklan saalistodistusta koskevia säännöksiä tai näitä säännöksiä tarkentavia Euroopan unionin toimielinten antamia säädöksiä ja päätöksiä;

38) laiminlyö noudattaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 6 a §:ssä säädettyä jokialueelta pyydetyn lohen ensimyyntiä ja merkitsemistä koskevia säännöksiä tai mainitun pykälän nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella säädettyjä tarkempia säännöksiä ilmoituksista, lohisaaliin enimmäismääristä, lohisaaliin koostumusta koskevista rajoituksista tai ilmoittamis- ja merkitsemismenettelyistä taikka tunnisteen tarkemmasta sisällöstä;

39) laiminlyö noudattaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 9 §:n nojalla annetulla valtioneuvoston tai maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyjä Euroopan unionin säilyttämistoimenpiteitä tai monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä;

40) laiminlyö noudattaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 25 §:ssä säädettyä merialueelta pyydetyn lohen ensimyyntikieltoa tai merkitsemisvelvoitetta taikka mainitun pykälän nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella säädettyjä säännöksiä lohisaaliin enimmäismääristä, merkitsemismenettelyistä tai saaliin koostumusta koskevista rajoituksista;

41) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 49 a tai 49 c artiklan säännöksiä vähimmäisviitekokoja pienempien kalojen saaliiden erillisestä säilyttämisestä tai purkamisesta; taikka

42) toimii kalastusalueen päällikkönä vastoin 61 §:n 2 momentissa tarkoitettua kalastusalueen päällikkönä toimimisen kieltoa koskevaa päätöstä.

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

50 §

Rikkomusmaksun suuruus

Edellä 49 §:n 1, 2, 6, 14—17, 19, 20, 22, 23 ja 26 kohdassa tarkoitetuista rikkomuksista määrättävä rikkomusmaksu on vähintään 100 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikkomusmaksu on enintään 5 000 euroa ja oikeushenkilölle enintään 10 000 euroa.

Muista 49 §:ssä tarkoitetuista rikkomuksista kuin tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetuista rikkomuksista määrättävä rikkomusmaksu on vähintään 300 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikkomusmaksu on enintään 25 000 euroa ja oikeushenkilölle enintään 50 000 euroa.

Rikkomusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon rikkomuksen laatu, laajuus, kesto, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys ja teon toistuvuus sekä rikkomuksella tavoitellun ja saadun hyödyn suuruus.

51 §

Vakavat rikkomukset

Ruokavirasto määrää seuraamusmaksun vakavasta rikkomuksesta sille, joka:

1) harjoittaa LIS-kalastusta neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla;

2) harjoittaa LIS-kalastukseen suoraan liittyvää liiketoimintaa neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla;

3) väärentää neuvoston LIS-asetuksessa tarkoitettuja asiakirjoja tai käyttää tällaisia väärennettyjä tai mitättömiä asiakirjoja neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla; taikka

4) neuvoston valvonta-asetuksen 90 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettulla tavalla jättää purkamis- tai myynti-ilmoituksen toimittamatta, kun saaliin purkaminen on tapahtunut kolmannen maan satamassa, käsittelee kalastusaluksen moottoria sen tehon lisäämiseksi tai jättää saaliita kalastusalukselle tuomatta, aluksella pitämättä tai aluksesta purkamatta.

Jos neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a—e tai i alakohdassa tai neuvoston valvonta-asetuksen 90 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettu teko on olosuhteet ja teon seuraukset huomioon ottaen vähäinen eikä sillä ole tavoiteltu taloudellista hyötyä, Ruokavirasto voi päättää, että teko on rikkomus, ja määrätä siitä rikkomusmaksun 50 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti.

53 §

Ruokaviraston tutkintavaltuudet

Selvittäessään sille ilmoitettuja yhteisen kalastuspolitiikan säännösten vastaisia tekoja Ruokavirastolla on samat tarkastus- ja tutkintavaltuudet sekä rekisterien käyttöoikeudet kuin valvontaviranomaisilla on 2 ja 3 luvun mukaan. Ruokavirastolla on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada muilta viranomaisilta asian selvittämisen ja tutkinnan kannalta tarpeellisia tietoja tutkinnan kohteena olevien toimijoiden taloudellisesta asemasta.

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

54 §

Rikkomusmaksun määräämättä jättäminen

Ruokavirasto voi jättää rikkomusmaksun määräämättä, jos teko tai laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden vähäinen eikä se ole toistuva ja rikkomusmaksun antamista on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana ottaen huomioon tekohetken olosuhteet ja tekijän taloudellinen asema.

55 §

Vanhentuminen

Edellä 49 §:ssä tarkoitettua rikkomusta koskeva seuraamusmenettely on aloitettava kahden vuoden ja 51 §:ssä tarkoitettua vakavaa rikkomusta koskeva seuraamusmenettely viiden vuoden kuluessa siitä, kun teko tehtiin tai laiminlyöty teko olisi viimeistään pitänyt tehdä. Menettely katsotaan alkaneeksi, kun yksilöity tekoa tai laiminlyöntiä koskeva ilmoitus on saapunut Ruokavirastolle.

Rikkomusmaksua ei voida määrätä, jos rikkomuksen perusteena olevan teon tekemisestä tai siitä, kun laiminlyöty teko olisi viimeistään pitänyt tehdä, on kulunut enemmän kuin viisi vuotta. Seuraamusmaksua ei voida määrätä, jos vakavan rikkomuksen perusteena olevan teon tekemisestä tai siitä kun laiminlyöty teko olisi viimeistään pitänyt tehdä, on kulunut enemmän kuin kymmenen vuotta.

56 §

Kiireellinen käsittely seuraamusviranomaisessa

Ruokaviraston on käsiteltävä kiireellisenä sellainen epäilty rikkomusta tai epäilty vakavaa rikkomusta koskeva asia, jonka yhteydessä valvontaviranomaisen haltuun on otettu omaisuutta tai on ryhdytty 13 tai 14 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Viranomainen määrää seuraamusta koskevassa päätöksessään, mitä valvontaviranomaisen haltuun otetulle omaisuudelle tehdään, jos sitä ei ole 12 §:n nojalla palautettu haltijalle tai luovutettu poliisille.

58 §

Esitutkintaviranomaisen, syyttäjän ja tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Jos 49 tai 51 §:ssä tarkoitettua tekoa tai laiminlyöntiä koskeva rikosasia on tullut esitutkintaviranomaisen tutkittavaksi muusta syystä kuin 2 luvussa tarkoitetun valvontaviranomaisen tai Ruokaviraston tekemän rikosilmoituksen johdosta, esitutkintaviranomaisen on ilmoitettava asiasta ja toimitettava esitutkintaa varten saadut ja laaditut asiakirjat Ruokavirastolle.

Esitutkintaviranomaisen, syyttäjän ja tuomioistuimen on ilmoitettava Ruokavirastolle niistä päätöksistä ja tuomioista, jotka koskevat 49 ja 51 §:ssä tarkoitettua tekoa tai laiminlyöntiä.

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

60 §

Pisteiden määrääminen kalastuslisenssinhaltijalle ja kalastuslisenssin peruuttaminen

Ruokavirasto määrää seuraamusta koskevan päätöksen yhteydessä neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen vakavien rikkomusten perusteella kalastuslisenssinhaltijalle neuvoston valvonta-asetuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua pistettä siten kuin neuvoston valvonta-asetuksen 92 artiklassa, komission valvonta-asetuksen 126—134 artiklassa ja liitteessä XXX sekä tässä laissa säädetään. Pisteiden määräämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Jos kalastuslisenssinhaltijan pisteiden kokonaismäärä ylittää komission valvonta-asetuksen 129 artiklassa säädetyn kokonaismäärän, Ruokavirasto keskeyttää kalastuslisenssin voimassaolon tai peruuttaa sen pysyvästi komission valvonta-asetuksen 129 artiklan mukaisesti. Lisenssin voimassaolon keskeyttämistä tai pysyvästi peruuttamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei olisi lainvoimainen, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

61 §

Pisteiden määrääminen kalastusaluksen päällikölle

Ruokavirasto määrää seuraamusta koskevan päätöksen yhteydessä kalastusaluksen päällikölle pisteitä neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista vakavista rikkomuksista komission valvonta-asetuksen XXX liitteessä olevan luettelon mukaisesti. Pisteiden määräämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Kun kalastusaluksen päällikön pisteiden kokonaismäärä on 18, Ruokavirasto kieltää päällikköä toimimasta kalastusaluksen päällikkönä kahden kuukauden ajan, kun pisteitä on 36, neljän kuukauden ajan, kun pisteitä on 54, kahdeksan kuukauden ajan, ja kun pisteiden kokonaismäärä on 72 tai enemmän, vuoden ajan. Päällikkönä toimimisen kieltämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei olisi lainvoimainen, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Kalastusaluksen päällikölle aikaisemmin määrättyjä pisteitä ei oteta huomioon, jos kalastusaluksen päällikkö ei tee kolmen vuoden aikana viimeisen sellaisen vakavan rikkomuksen tekoapäivästä, josta pisteitä on määrätty, uutta vakavana rikkomuksena rangaistavaa tekoa tai laiminlyöntiä, josta hänelle määrätään pisteitä.

62 §

Pisteiden määrääminen muilta viranomaisilta saatujen ilmoitusten perusteella

Ruokavirasto määrää komission valvonta-asetuksen 126 artiklan 5 kohdassa ja 58 §:ssä tarkoitetuissa ilmoituksissa ilmenevien tekojen johdosta pisteet kalastuslisenssinhaltijalle ja kalastusaluksen päällikölle.

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

64 §

Rikkomusrekisteri

Rikkomusrekisteriin merkitään:

- 1) epäiltyä rikkomusta tai vakavaa rikkomusta koskevan ilmoituksen tekoaika ja ilmoituksen tehnyt viranomainen;
- 2) ilmoituksessa tarkoitetun teon havaintoaika tai tekoaika ja tarpeelliset yksilöintitiedot epäilystä tekijästä ja teosta;
- 3) välittömät toimenpiteet, joihin on mahdollisesti ryhdytty teon havaitsemisen johdosta;
- 4) rangaistusta tai seuraamusta koskevan päätöksen tekoaika ja päätöksen tehnyt viranomaisen;
- 5) tiedot päätöksen lainvoimaisuudesta;
- 6) tiedot päätöksessä tarkoitetusta teosta;
- 7) nimi ja muut yksilöintitiedot rangaistavan teon tehneestä tai teosta vastuulliseksi katsotusta luonnollisesta henkilöstä tai oikeushenkilöstä;
- 8) rangaistavaan tekoon liittyvän aluksen nimi ja rekisteritunnus;
- 9) tiedot kalastuslisenssinhaltijasta;
- 10) tiedot rangaistuksesta ja oheisseuraamuksista;
- 11) tiedot kalastuslisenssinhaltijalle ja kalastusaluksen päällikölle määrätyistä pisteistä;
- 12) tiedot kalastuslisenssinhaltijalle määrättyjen pisteiden perusteella määrätyistä kalastuslisenssin keskeyttämisistä ja peruuttamisista;
- 13) tiedot kalastusaluksen päällikölle pisteiden perusteella määrätyistä kielloista toimia kalastusaluksen päällikkönä;
- 14) tiedot päätösten täytäntöönpanosta.

Henkilötietoja säilytetään rekisterissä kymmenen vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana henkilötiedot sisältävä päätös on saavuttanut lainvoiman. Virheelliseksi todetun tiedon saa säilyttää viiden vuoden ajan tallentamisesta, jos se on tarpeen rekisteröidyn taikka rekisterinpitäjän henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan edellä mainittujen oikeuksien turvaamisessa. Henkilötietojen käsittelystä säädetään lisäksi tietosuojasetuksessa ja tietosuojalainsäädännössä.

65 §

Rikkomusrekisterin yhteisrekisterinpitäjät

Maa- ja metsätalousministeriö, Ruokavirasto, Rajavartiolaitos, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnalliset elintarvikevalvontaviranomaiset ovat rikkomusrekisterin yhteisrekisterinpitäjiä. Rajavartiolaitos, elinkeino- ja liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnalliset elintarvikeviranomaiset tallentavat rikkomusrekisteriin ne havaitsemaansa epäiltyä rikkomusta ja epäiltyä vakavaa rikkomusta koskevat tiedot, jotka ovat tarpeen epäillyn rikkomuksen tai vakavan rikkomuksen käsittelemiseksi Ruokavirastossa. Ruokavirasto tallentaa rikkomusrekisteriin tiedot, jotka liittyvät asian käsittelyyn Ruokavirastossa ja asiasta tehtyyn päätökseen. Maa- ja metsätalousministeriö käyttää rekisteriä yhteisen kalastuspolitiikan toimeenpanoon liittyvien raportointivelvoitteiden täyttämiseen sekä ohjaa tietojärjestelmän kehittämistä, rekisterien ylläpitoa ja rekisterien pitoa.

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

Ruokavirasto huolehtii rekisterin tietoaineiston yleisen tietosuoja-asetuksen 25 artiklassa tarkoitetusta tietosuojasta, 32 artiklassa tarkoitetusta käsittelyn turvallisuudesta, 35 artiklassa tarkoitetusta tietosuoja koskevasta vaikutustenarvioinnista, 36 artiklassa tarkoitetusta ennakkokuulemisesta ja 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän ja tietoaineiston tietoturvallisuutta. Muut 1 momentissa mainitut yhteisrekisterinpitäjät vastaavat muista kuin edellä mainituista tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista rekisteriin tallentamiensa tietojen osalta. Ruokavirasto on tietosuoja-asetuksen 26 artiklan tarkoittama rekisteröidyn yhteyspiste.

67 §

Merkinnät muihin rekistereihin

Edellä 60—62 §:ssä tarkoitetut kalastusaluksiin, kalastuslisenssinhaltijaan ja kalastusaluksen päällikköön kohdistuvat pisteet ja niiden perusteella määrätyt kalastuslisenssin keskeyttämiset ja peruuttamiset sekä kalastusaluksen päällikkönä toimimista koskevat kiellot merkitään myös kalastusalusrekisteriin. Kalastusalusrekisteriä pitävä viranomainen siirtää kalastusaluksen uudelle lisenssinhaltijalle kalastusaluksen lisenssiin kohdistuvat, aikaisemmille lisenssinhaltijoille määrättyt pisteet, jos kalastusalus myydään tai siirretään tai se vaihtaa muutoin omistajaa.

Pisteiden siirtämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei olisi lainvoimainen, jos valitusviranomainen ei toisin määrää. Pisteiden siirrosta on ilmoitettava Ruokavirastolle.

68 a §

Saaliin jälleenlaivaus- ja purkamispaikat

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ne satamat ja lähellä rannikkoa olevat paikat, joissa Euroopan unionin ulkopuolisten valtioiden ja Euroopan unioniin kuuluvien valtioiden kalastusaluksat voivat purkaa tai jälleenlaivata saalista neuvoston valvonta-asetuksen 43 artiklassa ja neuvoston LIS-asetuksen 5 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää kellonajat, joita on noudatettava saalista purettaessa ja jälleenlaivattaessa. Purku- ja jälleenlaivaussatamista ja -paikoista säädettäessä otetaan huomioon sallittujen purku- ja jälleenlaivaussatamien ja -paikkojen kokonaismäärä, käyttöaste ja sijainti niin, että purkuja ja jälleenlaivauksia voidaan asianmukaisesti valvoa.

69 §

Tietojen luovuttaminen rekistereistä

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä tiedot voidaan luovuttaa rekisterin otteella taikka teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avulla. Tietojen antamisesta teknisen rajapinnan ja katseluyhteyden avulla säädetään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019).

Tietojen luovutuksesta päättää edellä 64 §:ssä tarkoitettun rikkomusrekisterin osalta Ruokavirasto ja 30—36 §:ssä tarkoitettujen rekistereiden osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

Ennen tietojen luovuttamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

69 a §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa käyttötarkoituksen kannalta välttämättömiä tietoja:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) poliisille ja Rajavartiolaitokselle kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja liikenneasioiden rekisterin ylläpitoa varten;

4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

6) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja seuraamusten määräämiseen sekä niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

7) Ruokavirastolle epäiltyjen rikkomusten ja vakavien rikkomusten tutkintaan ja seuraamusten ja oheisseuraamusten määräämistä varten;

8) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan;

9) Euroopan komissiolle, Euroopan kalastusvalvontavirastolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja seuraamusten määräämistä varten;

10) Luonnonvarakeskukselle kalataloudelliseen tutkimukseen sekä tiedonkeruuta ja tilastointia varten;

11) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 10 §:ssä tarkoitettulle kalastusvakuutuslaitokselle vakuutustuen maksamista koskevaa päätöksentekoa varten;

12) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitettulle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vakuutustuen takaisinperintää varten;

13) elinkeinotoimintaan tukia myöntäville ja niitä takaisinperiville viranomaisille tuensaajan tukikelpoisuuden ja takaisinperinnän edellytysten tarkastamista varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 106/2022 vp

Helsingissä 7.10.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri